

Datums skatāms laika zīmogā Nr./ No. COR-N-2026/1840
Uz/ Re: _____ Nr./ No. _____

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai
E-adresē

**Par konsultāciju dokumentu par dabasgāzes
sadales sistēmas pakalpojuma tarifu
aprēķināšanas metodikas grozījumiem**

Akciju sabiedrība "Conexus Baltic Grid" (turpmāk – Conexus) ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) tīmekļvietnē 2026. gada 15. jūnijā publicēto konsultāciju dokumentu par grozījumiem dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodikā (turpmāk – metodikas grozījumi) un sniedz šādus komentārus un priekšlikumus.

1. Metodikas grozījumu 1.2. punkts paredz noteikt ierobežojumu komunikācijas izmaksām 0,2 % apmērā no tarifu projektā iekļautām vidējām ekspluatācijas izmaksām. Conexus iebilst un norāda, ka šīs izmaksas būtu jāvērtē pēc būtības, nevis nosakot administratīvu ierobežojumu. Pretējā gadījumā izmaksu ierobežojuma apmērs var neatspoguļot reālās izmaksas, kas sistēmas operatoram konkrētā periodā var būt objektīvi nepieciešamas. Tāpat arī procentuāls ierobežojums nav uzskatāms par samērīgu instrumentu, jo pastāv mazāk ierobežojoši un precīzāki regulatīvi risinājumi. Sistēmas operatoram ir jābūt tiesībām pašam noteikt komunikācijai nepieciešamās izmaksas. Savukārt Regulators, izskatot tarifu projektu, var vērtēt tarifu projektā ietvertu komunikācijas izmaksu pamatojumu. Conexus vienlaikus norāda, ka likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 20.panta pirmā daļa paredz, ka pakalpojuma tarifiem jābalstās uz ekonomiski pamatotu izmaksu, kas nepieciešamas sistēmas operatora efektīvai darbībai, segšanu, nevis uz iepriekš noteiktiem kvantitatīviem griestiem, kas nav saistīti ar sistēmas operatora faktiskajām vajadzībām. Fiksēts procentuāls ierobežojums komunikācijas izmaksām nav savietojams ar likuma prasību par ekonomiski pamatotu izmaksu atspoguļošanu, kas vienlaikus pārkāpj samērīguma un nediskriminācijas principu. Ievērojot minēto, Conexus lūdz no Metodikas grozījumiem svītrot 1.2 punktu.

2. Metodikas grozījumu 1.2. punkts nosaka, ka tarifu projektā ietver tikai tādas komunikācijas izmaksas, kas ir saistītas ar lietotāju informēšanu par viņu tiesībām, pienākumiem, tarifiem un to piemērošanu, pakalpojuma nosacījumiem un drošu sadales sistēmas pakalpojuma izmantošanu. Conexus norāda, ka sistēmas operatoram ir būtiski nodrošināt ne tikai atklātu un pārredzamu saziņu ar ārējām ieinteresētajām pusēm, bet arī, piemēram, iekšējo komunikāciju, nodrošinot informācijas apriti, veicinot savstarpēju sadarbību, iekšējo kultūru un darbinieku iesaisti. Ievērojot minēto, Conexus lūdz atbilstoši papildināt Metodikas grozījumu 1.2 punktu, plašāk definējot komunikācijas aktivitātes neizsmēlošā veidā un neatņemot sistēmas operatoram iespēju tarifu aprēķinā pamatoti iekļaut citas ar pakalpojuma sniegšanu cieši saistītas komunikācijas izmaksas, kas faktiski var būt nepieciešamas sistēmas efektīvai darbībai kopumā.

3. Metodikas grozījumu 1.3. punkts nosaka, ka komersantu pirktu ārpakalpojumu izmaksas tiks vērtētas atbilstoši ārpakalpojumu izmaksu vērtēšanas vadlīnijām. Regulators norāda, ka tas tiek darīts ar mērķi samazināt administratīvo slogu gan sistēmas operatoram, gan Regulatoram, vērtējot tarifu projektu. Conexus vērtē, ka, ņemot vērā ārpakalpojumu izmaksu izvērtēšanai prasītās iesniedzamās informācijas apjomu, Regulatora 2026. gada 21. maijā apstiprinātās ārpakalpojumu izmaksu vērtēšanas vadlīnijas drīzāk palielinās nevis samazinās sistēmas operatora administratīvo slogu. Proti, šādas informācijas sagatavošanai sistēmas operatoram būs nepieciešams iesaistīt papildu resursus.

4. Conexus rosina papildināt Metodikas grozījumus, ietverot punktu, kas noteiktu, ka uzliktā izmaksu efektivitāte ir jāiekļauj regulatīvā rēķina atlikumā. Šāda regulējuma neesamība rada situāciju, ka uzliktā izmaksu efektivitāte samazina sistēmas operatora atļautos ieņēmumus divkārt. Proti, pirmo reizi atļautie ieņēmumi tiek samazināti, uzliekot efektivitātes uzdevumu un atbilstoši samazinot atļautos ieņēmumus pirmajam regulatīvajam periodam. Otrā reizi atļautie ieņēmumi tiek samazināti, kad sasniegtā izmaksu efektivitāte samazina izmaksas, kā rezultātā izmaksu ietaupījumi pa izmaksu grupām, kas ir starpība starp prognozētajām izmaksām un regulatīvajā periodā plānotajām izmaksām, tiek iekļauti un palielina pirmā regulatīvā perioda regulatīvā rēķina atlikumu un ieņēmumu korekcijas veidā samazina otrā regulatīvā perioda atļautos ieņēmumus.

Cieņā

Valdes loceklis, komercpilnvarnieks

(paraksts*)

Mārtiņš Gode

* Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.